

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. K.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. A. S., advokátkou v B., proti žalovanému **K. S.**, bývajúcemu v H., zastúpenému JUDr. P. B., advokátom v R., **o vypratanie nehnuteľnosti**, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 8 C 220/2005, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. decembra 2008 sp. zn. 14 Co 308/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. decembra 2008 sp. zn. 14 Co 308/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rimavská Sobota uznesením z 28. októbra 2008 č. k. 8 C 220/2005–103 zamietol návrh, ktorým sa žalovaný domáhal prerušenia konania vo veci návrhu na vypratanie nehnuteľnosti, do skončenia trestného konania proti M. S., narodenému X., pre trestný čin podvodu podľa § 250 Trestného zákona. Mal za to, že trestné konanie, na ktoré poukázal žalovaný, bolo ku dňu rozhodovania súdu v stave trestného stíhania proti M. S., pričom samotné preukázanie viny voči tomuto obvinenému, ktorý je stíhaný pre trestný čin podvodu, ktorého sa mal dopustiť voči žalovanému tým, že uzavrel zmluvu o pôžičke so žalobcom a zmluvu o zabezpečovacom prevode práva k nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaného, pričom vyplatené finančné prostriedky od žalobcu si ponechal pre seba, nemá vplyv na rozhodnutie vo veci vypratania nehnuteľnosti.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 8. decembra 2008 sp. zn. 14 Co 308/2008 uznesenie prvostupňového súdu zmenil tak, že konanie vedené na Okresnom súde Rimavská

Sobota pod sp. zn. 8 C 220/2005 prerušil do právoplatného rozhodnutia v trestnom konaní obvineného M. S., narodeného X., bytom B. B., D. č. X., vedenom Úradom justičnej a kriminálnej polície PZ v R. S. pod č.: X.. Na rozdiel od súdu prvého stupňa konštatoval, že vzhľadom na nárok, ktorého sa v konaní žalobca voči žalovanému domáha a vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, boli dané dôvody na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Podľa názoru odvolacieho súdu, v danom prípade nejde o prípady, kedy procesná úprava vyžaduje, aby súd obligatórne rozhodol o prerušení konania (§ 109 ods. 1 O.s.p.), ale prerušenie konania je fakultatívneho charakteru a závisí od úvahy súdu . Okolnosti uvádzané žalovaným spochybňujú, a to dostatočne relevantným spôsobom, dôvodnosť a oprávnenosť samotného nároku uplatneného v tomto konaní voči nemu, pretože spochybňujú už samotný základ – platnosť právneho úkonu – uzavretej zmluvy o zabezpečovacom prevode práva v spojení so zmluvou o pôžičke, na podklade ktorého sa žalobca domáha vypratania nehnuteľnosti. Pokiaľ tak v inom konaní, vo veci trestného stíhania vedeného súčasne voči splnomocnencovi, súd právoplatne vysloví vinu tohto zo spáchania trestného činu podvodu, ktorého sa mal dopustiť voči žalovanému ako poškodenému týmto trestným činom, táto skutočnosť rozhodne má, podľa odvolacieho súdu, podstatný význam aj na konanie vo veci vypratania nehnuteľnosti, ktorého sa domáha žalobca voči žalovanému na podklade zmlúv uzavretých podvodným konaním tretej osoby ako aj na protinávrh žalovaného na určenie neplatnosti týchto zmlúv.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý žiadal napadnuté uznesenie zmeniť a návrh na prerušenie konania zamietnuť. Vytýkal odvolaciemu súdu, že síce správne zistil skutkový stav, ale po právnej stránke vec nesprávne posúdil. Mal za to, že výsledok trestného stíhania M. S. nemá vplyv na rozhodnutie vo veci jeho návrhu na vypratanie nehnuteľnosti. Uviedol, že v trestnom konaní sa rieši otázka trestnej zodpovednosti uvedeného a žalovaný si uplatnil aj škodu voči nemu, ktorá mu vznikla konaním obvineného, avšak tieto skutočnosti nemajú vplyv na zmluvný vzťah medzi ním a žalovaným, nakoľko on sa žiadneho protiprávneho konania nedopustil. Poukázal na to, že v občianskom súdnom konaní majú účastníci rovné postavenie. Žalovaný si svojím návrhom na určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke v spojení so zmluvou o zabezpečovacom prevode práva uplatnil v rámci súdneho konania vlastný právny nárok, o ktorom bude súd tiež rozhodovať v predmetnom konaní, a preto neexistuje žiaden dôvod, pre ktorý by malo byť konanie o vzájomných nárokoch prerušené. Poukázal i na tú skutočnosť, že svoj návrh podal dňa 26. júla 2005 a doposiaľ nebolo vo veci rozhodnuté.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr to, či dovolanie žalobcu smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanovení § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

Žalobca svojím mimoriadnym opravným prostriedkom napadol uznesenie odvolacieho súdu.

V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale komplexne sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (ide o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, o prípad odňatia možnosti účastníka konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Uvedené vady neboli dovolacím súdom zistené a dovolateľ ich výskyt ani nenamietal.

Dovolateľ namieta, že zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V predmetnej veci odvolací súd podľa názoru dovolacieho súdu síce aplikoval správny právny predpis (Občiansky súdny poriadok), nesprávne ho ale interpretoval.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná

nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa § 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku

V zmysle § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., s poukazom na ktoré odôvodnil odvolací súd svoje rozhodnutie, pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konania prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak dal súd na takéto konanie podnet. Toto ustanovenie upravuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, to znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Rozhodujúcim hľadiskom je tu zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo. Pre rozhodnutie súdu môže mať často význam otázka, ktorá patrí do právomoci iného orgánu, a to i súdu v inom konaní (napr. otázka platnosti alebo neplatnosti právneho úkonu) pokiaľ nejde o prípady podľa § 135 ods. 1 O.s.p., teda o prípady, keď je súd viazaný rozhodnutím iného orgánu. V ostatných prípadoch si môže v zásade takéto otázky posúdiť súd sám.

Tak je tomu i v danej veci, vzhľadom na predmet sporu ako i protinávrh žalovaného, otázku platnosti právnych úkonov, ktoré na seba naviazali právne skutočnosti, tvoriace predmet sporu, si môže a musí posúdiť súd v konaní postupom podľa § 132 O.s.p. Rozhodnutie o vine v trestnom konaní, vedenom proti tretej osobe, pre trestný čin podvodu, môže mať súvislosť s dokazovaním, avšak tieto dôkazy, t.j. napr. svedeckú výpoveď M. S., musí vykonať súd v tomto konaní a prípadne skonfrontovať s jeho výpoveďou v konaní trestnom. Hodnotenie týchto dôkazov však prináleží len jemu, a obe strany sporu majú právo sa na takýchto dôkazoch podieľať, čo v trestnom konaní žalobcovi nemôže byť, vzhľadom k tomu, že nemá procesné postavenie v tomto konaní, umožnené. Právoplatné rozhodnutie vo veci trestného konania proti M. S. t.j. o jeho vine a treste, nemôže byť preto dôvodom pre prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

Z dôvodov uvedených vyššie je zrejmé, že dovolanie žalobcu bolo opodstatnené, lebo smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorý bol založený na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto toto uznesenie zrušil podľa ustanovenia § 243b ods. 1, 2 O.s.p. a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, pričom právny názor dovolacieho súdu je pre odvolací súd záväzný (§ 243d ods. 1 veta druhá O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14. apríla 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Adriána Borovská